

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 141/19
Luksemburgā, 2019. gada 12. novembrī

Spriedums lietā C-233/18
Haqbin/Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers

Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju, kas ir vainojams izmitināšanas centra, kurā viņš ir ievietots, noteikumu nopietnā pārkāpumā vai īpaši vardarbīgā uzvedībā, nedrīkst sodīt, atņemot iespēju izmantot uzņemšanas materiālos nosacījumus, kuri attiecas uz mājokli, pārtiku vai apģērbu

Spriedumā Haqbin (C-233/18), kas ir pasludināts 2019. gada 12. novembrī, Tiesas virspalāta pirmo reizi sprieda par to tiesību apjomu, kas ar Direktīvas 2013/33¹ 20. panta 4. punktu ir piešķirtas dalībvalstīm, lai noteiktu sankcijas, kuras ir piemērojamas, ja starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs ir vainojams izmitināšanas centra, kurā viņš ir ievietots, noteikumu nopietnā pārkāpumā vai īpaši vardarbīgā uzvedībā. Tiesa nosprieda, ka ar šo tiesību normu, lasot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 1. panta gaismā, dalībvalstīm šajos gadījumos nav ļauts piemērot sankciju, ko veido iespējas atteikšana izmantot pieteikuma iesniedzēja uzņemšanas materiālos nosacījumus, kas attiecas uz mājokli, pārtiku vai apģērbu, pat ja tā tiek paredzēta tikai uz laiku.

Zubair Haqbin ir Afganistānas pilsonis, kurš ieradās Beļģijā kā nepilngadīgais bez pavadības. Pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas viņš tika uzņemts izmitināšanas centrā. Šajā centrā viņš piedalījās kauņā starp dažādas etniskās izcelsmes iemītniekiem. Pēc šiem notikumiem izmitināšanas centra direktors nolēma izslēgt viņu uz piecpadsmit dienām no materiālā atbalsta saņemšanas tiesībām uzņemšanas struktūrā. Šajā izslēgšanas laikposmā *Z. Haqbin* atbilstoši viņa paša norādēm pavadīja naktis kādā Briseles parkā un pie saviem draugiem.

Šādos apstākļos iesniedzējtiesa, izskatot *Z. Haqbin* apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, ar kuru tā bija noraidījusi viņa prasību par izslēgšanas lēmumu, uzdeva Tiesai jautājumu par Beļģijas iestāžu iespēju atteikt vai pasliktināt tiesības izmantot starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja uzņemšanas materiālos nosacījumus tādā situācijā, kādā atradās *Z. Haqbin*. Turklāt, ņemot vērā viņa īpašo situāciju, radās jautājums, kādos apstākļos šādu sankciju var piemērot nepilngadīgajam bez pavadības.

Tiesa vispirms precizēja, ka Direktīvas 2013/33 20. panta 4. punktā minētās sankcijas principā var attiekties uz uzņemšanas materiālajiem nosacījumiem. Tomēr saskaņā ar šīs pašas direktīvas 20. panta 5. punktu šādām sankcijām ir jābūt objektīvām, taisnīgām, pamatotām un samērīgām ar pieteikuma iesniedzēja īpašo situāciju, un tām jebkādos apstākļos ir jāsaug cilvēka cienīgs dzīves līmenis.

Visu uzņemšanas materiālo nosacījumu vai ar mājokli, pārtiku vai apģērbu saistīto uzņemšanas materiālo nosacījumu izmantošanas atteikšana, pat ja tiek paredzēta tikai uz laiku, būtu nesaderīga ar pienākumu nodrošināt pieteikuma iesniedzējam cilvēka cienīgu dzīves līmeni. Ar šādu sankciju viņam tiktu liegta iespēja apmierināt savas viselementārākās vajadzības. Turklāt ar to netiktu ievērota samērīguma prasība.

Tiesa piebilda, ka dalībvalstīm ir pienākums pastāvīgi un nepārtraukti nodrošināt cilvēka cienīgu dzīves līmeni un ka iestādēm, kas ir atbildīgas par starptautiskās aizsardzības pieteikuma

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV 2013, L 180, 96. lpp.).

iesniedzēju uzņemšanu, ir noteikts pienākums strukturētā veidā, un pašām uzņemoties atbildību, nodrošināt piekļuvi tādiem uzņemšanas nosacījumiem, kas ir piemēroti, lai nodrošinātu šo dzīves līmeni. Tādējādi tās nevar paļauties tikai uz to, kā to ir iecerējušas Beļģijas kompetentās iestādes, ka tās nodod izslēgtam pieteikuma iesniedzējam tādu privātu bezpajumtnieku aprūpes centru sarakstu, kuri var viņu uzņemt.

Runājot par sankciju, ar kuru tiek pasliktināti uzņemšanas materiālie nosacījumi, tādu kā dienasnaudas atteikšana vai ierobežošana, Tiesa precizēja, ka kompetentajām iestādēm jebkādos apstākļos ir jānodrošina, lai šāda sankcija, ņemot vērā pieteikuma iesniedzēja īpašo situāciju, kā arī visus lietas apstākļus, būtu atbilstoša samērīguma principam un neapdraudētu šī pieteikuma iesniedzēja cilvēka cieņu. Šajā ziņā tā atgādināja, ka Direktīvas 2013/33 20. panta 4. punktā paredzētajos gadījumos dalībvalstis var paredzēt citus pasākumus, nevis tos, kas ir saistīti ar uzņemšanas materiālajiem nosacījumiem, tādus kā pieteikuma iesniedzēja ievietošana nošķirtā izmitināšanas centra daļā vai viņa pārvietošana citā izmitināšanas centrā. Kompetentās iestādes turklāt var nolemt aizturēt pieteikuma iesniedzēju, ievērojot šajā direktīvā paredzētos nosacījumus.

Ja pieteikuma iesniedzējs ir nepilngadīgais bez pavadības un tātad – mazāk aizsargāta persona Direktīvas 2013/33 izpratnē, dalībvalstu iestādēm, piemērojot sankcijas saskaņā ar šīs direktīvas 20. panta 4. punktu, ir sevišķi lielā mērā jāņem vērā nepilngadīgā īpašā situācija, kā arī samērīguma princips. Šīm sankcijām, ņemot vērā it īpaši Pamattiesību hartas 24. pantu, ir jābūt pielāgotām, lai īpaši ņemtu vērā bērna labākās intereses. Turklāt Direktīva 2013/33 neliedz šīm iestādēm nolemt uzticēt nepilngadīgo par jauniešu aizsardzību atbildīgajiem dienestiem vai tiesību piemērošanas iestādēm.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Attēli saistībā ar sprieduma pasludināšanu ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106